

A lelketlen igaztók túlkibálják a hatóság és a csendőr csillapító és rendparancsoló szavait a melléről lépve ruháját nem egy áll oda a csendőr szuronyra elé mondva: Ide surjon! Mekkora hidegvér és higgadság kell ekkor ahhoz, hogy a csendőr meggondolatlan tette ne ragadtassa magát a vérontást ne rögtönözön a nép száza! és ezrei közt! Ily puszkaporos világban elég egy szó, egy jele az erőszakos fellépésnek s rövidesen pirostra festi a földet a magyar nép vére. Mi, kik oly kevesen vagyunk, hogy a fajfenntartás érdekében méltán mondhatjuk, hogy «még az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni», nem harcolhatunk irtólag egymás ellen, hanem csak a kímélet jelszavával.

Az életet is pellengére állító lázadóban tekintjük a fajfenntartót, a családapát s mérséklettel, észsel igyekezzünk lecsillapítani annak lángoló szenvedélyeit és indulatát.

Ne törjünk rá a népre s ne igyekezzünk erőszakkal elhallgattatni azt, mert ezáltal a gyújtó parázera csak hamut hintetünk, de azt el nem oltottuk.

Ha már a nép törvénytelen eszközöz, az erőszakhoz is fordult, keressük vele a békés kibontakozás útját, szólítsuk fel a népet, hogy megbizottait útján sérelmeiket adják elő. A megbizottak és a hatóság tagja, vagy kiküldöttje lépjenek aztán érintkezésbe s keressék békés unton a kibontakozást.

Eljárásunkban és fellépésünkben azonban legyen erély, s semmi szín alatt se engedjük meg, hogy a nép magát ez alkalommal is még erőszakos cselekedetekre ragadtassa. Az igaztókát, kik a népet ilyenkor is erőszakra bujtogatják, fogjuk el s ily módon tisztítsuk meg a buzát a konkolytól. A nép vezető és igaztók nélkül veszt meg marad, mert az actióba lépett tömegben az igaztók a mozgó szerek, míg a nép azok nélkül olyan mint végtagjaink, ha idegszálainkat átmetszettük.

Mondom, az ily mozgalmakat még esirájukban kell elfojtani s nem engedni oda fejlődni a dolgot, hogy a csoport tömeggé nőjön. Utasításaink elegendő hangoztatják, hogy hogyan kell a csendőrnek a munkásnép mozgalmait megfigyelni s hogyan örködni a felet, hogy őket senki tévnaival meg ne metyelje. Ha a csendőr puhatolódásai során a munkásnép mozgolódásának csak némi jelét is fedezné fel, azonnal intézkednie kell a hatóság révén, hogy a baj még keletkezélfelne orvosolhassék. Jól mondja a latin: principis obsta (a kezdetnek állj ellent). Tanácsom: hogyha megcsendül az első kasza, a csendőr legyen éber, s összeköttetéseit a munkásnép felügyelőivel tartsa fenn.

(Vége köv.)

A közrendészet és a nyomozási eljárás.

Irtá: *Némethy Ferenc* csendőrszázados.

VI.

A bűntudásban *nem* levő gyanúsított vallomásának feltétlen hitel nem adható, sőt még a *beismerésben* levő gyanúsított bemondásait is csak kétkedve kell

fogadnunk, mert ritkán tartalmazzák azok a tiszta valóságot.

De ha nem is fogadjuk el a gyanúsított bemondásait szentírásnak, azért azokat nem szabad teljesen figyelmen kívül hagyni, hanem oly irányban is ki kell terjeszteni a kutatást, mintha azok tényleg igazak lennének.

Az összegyűjtött és kiderített adatokat mindig szembe kell állítani a gyanúsított vallomásával, hogy a valóságok minél inkább szembeesőtjenek, hogy ilylők a terhelt cselekményt vagy mulasztást az illetőre *reábizonyítani* lehessen.

Az ellentmondások mindig megállapítandók azért, hogy a hamis vallomásokra fektetett vagy hamis vallomásokon alapuló nyomozás iránya megváltoztathassék.

A kiderdezéseknél irányelvül szolgáljon, hogy a feljelentelt, panaszolt, gyanúsított és érdekelt személyek ellentmondásokba kevertessenek, a mi úgy érhető el, ha kijelentéseiknek szinleg hitelt adunk s őket közlekenyéké tesszük.

Rendszerint a mellékkörülményekről, vagyis oly dolgokról, melyek a nyomozandó cselekménnyel nem látszanak összefüggésben lenni, de azzal valóban mégis vonatkozásban állanak, a gyanúsított a valóságnak megfelelően fog nyilatkozni, míg magáról a bűncselekményről csak tartózkodással fog beszélni és annak elkövetését még akkor sem fogja beismerni, ha az összes terhelt körülmények vele közöltettek is és így a logika törvényei szerint a tettet be kellene ismernie.

Igy a többiek közt egy gyilkos, ki éjnek idején egy öreg kisasszonyt meggyilkolt és kirabolt volt, daczára számos bizonyíték mellett azon körülménynek is, hogy a tettes által a helyszinén hagyott balta az ő tulajdonának ismertetett fel, daczára annak, hogy a szorgosan és pártatlanul keresztyűvezetett nyomozó eljárás során minden védekezése halomra döntett, megmaradt tagadása mellett, hogy t. i. nem ő volt a gyilkos és következetesen ragaszkodott eme vallomáshoz akkor is, midőn halálra ítéltetvén, a lelkesz mindent elkövetett, hogy szívé meglyagytassa és őt beismerésre bírja.

Ezen gyilkos annyira beleélté magát hazug védekezési rendszerébe, hogy végül maga is meggyőződött ártatlanságáról és ha a gyanúköriülmények és bizonyítékok nem lettek volna oly meggyőzőek, talán sikerült is volna bírát és környezetét megingatni.

Midőn a halálos ítélet előtte felolvastatott és előtte kihirdtetett, hogy kegyelemre nem számíthat és hogy másnap az ítélet rajta végrehajtatik, még akkor is azon kijelentést tette:

— Ha önök lelkiismeretükre veszik, hogy egy *ártatlan* embert kivégezzenek, ám legyen, én készen állok.

Konoksága őt az utolsó pillanatig sem hagyta el és még a bitófa alatt is nyugodtan kinyilvánította:

— Nem én vagyok a gyilkosa R. kisasszonynak, vérem ártatlanul ontatik ki.

Ime ha valaki a halállal szemben sem mondja meg a valóságot, mennyivel inkább iparkodni fog a gyanu-

Hát megint csak Dávid Jóska-hoz fordultak és ígértek neki gabonát, bort, sőt még egy pár szép ökröt is, ha nyomra vezetné a csendőröket.

— Mit? — pattant fel dühösen Dávid Jóska, — hátha egy egész gulyát ígérne is, tennék-e ezért az emberért egy lépést is. Bárha az egész házát és őt magát is mindenesztől elvitték volna. *Ilyen ember megérdemli.*

Nem is lett meg soha a termés ára.

Ime csak egy példa, mely többet mond hasábos fejtegetéséknél. Ajánlom a csendőrök figyelmébe, okulhatnak rajta.

A nyomozás sikerének egyik feltétele az adatgyűjtés, mely minél tökéletesebb, annál jobban világítja meg a helyzetet.

Az adatgyűjtés *okszerűen* történjék a végből, hogy azokból a nyomozandó dolog kideríthető legyen.

A nyomozás folyamata az adatok egymásba fűzéséből áll, a mely a nyomokat e végből helyi- és idő-szerepbe szedi.

Minden nyomozásnak van *alapja*, vagyis olyan nyomozási adatai, melyekből a nyomozás kiindul.

Ez nagyon természetesen ép úgy minthogy mindennek oka van, mert ahhoz, hogy nyomozunk, tudnunk kell vagy legalább is fel kell tennünk valamit, hogy nyomozhasunk és így az, amit birunk, adat is a nyomozáshoz.

Ezen adatok a nyomozás folyamán szaporodnak, de ezen a nyomozás folyamán felszaporodott adatok nem foglaltatnak a nyomozás alapját képező adatok közé, tehát csakis az eredeti adatok képezik a nyomozás alapját, vagyis azon adatokat, melyekkel a nyomozás megkezdése előtt rendelkezünk.

Minden nyomozásnak van *ügynevezett célja*, vagyis azon dolog, tény vagy eredmény, melyet kinyomozni, felderíteni akarunk.

Így például a lopás nyomozásánál a cél kinyomozni azon cselekményt, a hogyan a lopás elkövetett és végrehent; továbbá kinyomozni a résztvevő személyeket és a körülményeket, melyek között a lopás elkövetett; előkeríteni a tárgyakat, melyek ellopottak stb.

Valamely tárgy elvesztésénél a nyomozás célja: az elveszett tárgyat megtalálni; valamely gyermek eltévedésénél: a gyermeket feltalálni; talált ismeretlen hullánál: a személyazonosság beigazolása; káreseteknél és szerencsétlenségeknél: a keletkezési okok, büntetendő cselekmény vagy mulasztás fenn vagy fenn nem forgasának konstatálására.

A nyomozásnak *végcélja* az, a mit a nyomozás által elérni akarunk, például büntetendő cselekmények és mulasztásoknál azoknak megtorlása; elveszett és talált tárgyaknál, azoknak jogosult tulajdonosuknak való átadása; talált hullánál: az érdekelték értesítése stb.

A nyomozás *közvetlen célja* azon dolgoknak tulajdonképeni megkerítése, melyek az egész nyomozás sikerére, eredményére döntő befolyással lenni látszanak.

Így például ha valaki lopás gyanúja alatt áll a valószínűsítve van, hogy a lopott tárgyak még birtokában vannak, akkor az ellopott ingó megtalálása lesz a közvetlen cél.

Vagy ha valamely gyilkossági kísérletnél a meggyilkolni szándékolt kihallgatásakor azt mondja, hogy a gyilkos az ő késével követte el a gyilkosságot, akkor a késnek, mint bűnjelnek megkerítése lesz az első, közvetlen cél.

Ennek kinyomozása után a nyomozás rendszerint tovább folyik.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Színlelt lopás.

Közi: Ince Sándor őrmester.

Az 1904. év február havának kora reggelén kocsis állott meg a homoródszentmártoni őrs laktanyája előtt és abból egy szomszéd községbeli tanító szállott ki, gyors léptekkel egyenesen az őrsiroda felé tartva.

A tanító, ki jó ismerőse volt az őrsparancsnoknak, miután helyet foglalt, azt a panaszt adta elő, hogy ezelőtt két nappal ismeretlen tettesek édes atyja lakásáról 344 korona készpénzt loptak el. A tanító kérte az ügy sürgős nyomozását, azon óhajának is adva kifejezést, hogy lehetőleg maga az őrsparancsnok vegye kezébe az ügyet; mert úgy biztos a reménye, hogy a tettesek kézre is kerülnek.

Az őrsparancsnok megköszönve az iránta nyilvánítt bizalmat, miután kijelentette, hogy mindent el fog követni az ügy tisztázására nézve, maga mellé véve egyik csendőrijét, a panaszos kocsiján azonnal elindult a helyszínére.

Az esemény rendkívül meglepte az őrsparancsnokot, mivel azon községben, a hol a lopás történt, istenfélő és törvénytisztelő jámbor nép lakott és a községben még egy kibágási eset is a legnagyobb ritkaságok közé tartozott.

Utközben az őrsparancsnok ezen érzelmeinek leplezetlen kifejezést is adott a panaszos előtt és afölött is csodálkozását fejezte ki, hogy az eset csak 48 óra elteltével lett bejelentve, holott már előző napon, vagyis mindjárt a cselekmény megtörténte után kellett volna a csendőrséget értesíteni.

Panaszos ezen utóbbi megjegyzésre kijelentette, hogy ő maga csak most értesült a lopásról; atyja pedig előző napon nem jelenthette be az esetet, mivel sürgős ügyben Székelyudvarhelyre kellett utaznia.

Az őrsparancsnok, ki előző napon maga is Székelyudvarhelyen járt, most már visszaemlékezett, hogy a károsat maga is látta ez alkalommal, sőt néhány lépésnyi távolságról köszöntötték is egymást.

Csak hogy most az látszott megfejthetetlen rejtélynek, hogy ha a lopás már a találkozást megelőző éjjelen

történt, a káros mi okból nem jelentette az esetet már Székelyudvarhelyen történt találkozásuk alkalmával?

Közben megérkezve a helyszínére, az őrsparancsnok legelőször is a károsat magától kérdezte ki az eset körülményeire nézve.

A káros a feltett kérdésekre következőket adta elő: Nemrég megkapván az évi fizetését, az abból megmaradt 384 koronát, a nélkül, hogy erről bárkinek tudomása lett volna, az előszobában elhelyezett üveges szekrényben levő könyvek közé rejtette el. A lopást megelőző napon egy tartozásának kiegyenlítése végett kivett a pénzből 20 koronát, mikor is a többi pénz még hiánytalanul megvolt. Ugyanaz nap este több közszéghelyi ifjú jelent meg lakásán, kiket egy műkedvelő előadásra eljárszandó szindarabra tanított. Ezek este 10 óra tájban távoztván, velük együtt ment ki a kapuig és csak ezután tért nyugalomra, miután a kaput és a lakás összes kijáratait maga gondosan bezárta.

Másnap reggel, miután esélédet nem tartottak, ismét ő maga nyitotta az ajtókat. Közben az előszobába ment, hol önkéntelenül az üveges szekrényre tekintett. Nem csekély meglepetésére annak külső lapján egy 20 koronás bankjegyet pillantott meg és midőn erre a szekrényt kinyitotta, azonnal konstatalta, hogy pénze eltűnt. Keresett-kutatott aztán mindenfelé; az összes könyveket kizsárdta és mindegyiket alaposan átvizsgálta; de hiába, a pénz nem volt sehol.

Megkérdezte azonnal nejét és leányát is; de azok sem tudtak semmit az elveszett pénzről.

Most aztán szíjjel nézett az előszobában és kutatni kezdett, hogy esetleg idegen ember milyen módon juthatott be az előszobába. Nem kellett soká kutatnia, mert csakhamar rájött, hogy az előszobából a kertre nyíló ablak, mely rendszeren zárva volt, most nyitva volt és így kétségtelennek látszott, hogy a tettes ezen az ablakon át hatolt be az előszobába. Megjegyezte még, hogy leánya előző napon az ablakot tisztítva, valószínűleg elfeledte becsukni és így akaratlanul is megkönnyítette a tettes munkáját.

Az őrsparancsnok, miután még a családtagokat is kikérdezte, — a kiktől különben semmi lényegest sem tudhatott meg — hozzálatott a helyszíni szemle megtartásához. Ennek folyamán megállapította, hogy azon ablak rámája, melyen a behatolásnak kellett történnie, annyira korbadt volt, hogy farészei a legkisebb érintéssel maguktól szétmáladoztak, mind a mellett azon a legcsekélyebb sérülés nyoma sem volt felfedezhető, holott ilyen körülmények között a behatoló test okvetlenül lehorzolt volna egyes részeket. Megállapította továbbá, hogy az ablak alatti kertrészen, mely porhanyós virággyákból állott, sehol lábnyom fel nem fedezhető; tehát a kert ezen részén utóbbi időben ember nem is járhatott. Minthogy pedig a lakásba való behatolás más uton teljesen kizártnak volt tekinthető, az őrsparancsnok önkéntelenül is arra a gondolatra jött, hogy ez esetben a lopás meg sem történhetett,

hanem a káros, eddig ismeretlen okból, valószínűleg az egész lopási históriát csak kitalálta.

Az őrsparancsnok ezek alapján élve azon gyanuval, hogy a káros a pénzt bizonyára elköltötte, most azon kérdést intézte károshoz, hogy milyen ügyben járt Székelyudvarhelyen és hogy ott vele találkoztán, miért nem jelentette neki akkor mindjárt a lopási esetet. A káros erre azt válaszolta, hogy Székelyudvarhelyen egy bankban volt sürgős elintézni valója; találkozásuk alkalmával pedig azért nem tett említést az esetről, mivel éppen a bankba sietett és félt, hogy esetleg el fog késni.

Az őrsparancsnok most eltávozva káros házatól, pihatóltni kezdett a káros anyagi viszonyairól és megtudta, hogy az nagy mérvben el van adósodva és állandóan ki van téve hitelezői zaklatásainak. Megtudta továbbá, hogy előző napon fizetett néhány hitelezőjének és hogy Székelyudvarhelyen is nagyobb összeget törlesztett a bankban váltótartozására; továbbá, hogy ez alkalommal több ruhadarabot is vásárolt úgy a maga számára, mint családtagjainak.

Miután pedig a káros azt is kijelentette volt, hogy a lopás megtörténte után nem maradt csak néhány korona készpénze, most már kétségtelenül beigazoltnak látszott, hogy az őrsparancsnok gyanuja teljesen alapos.

Az őrsparancsnok a károshoz visszatérve, most már gyanúját előtte is nyíltan kifejezte és ámbár a káros kezdetben határozottan tiltakozott ezen feltevés ellen, miután az őrsparancsnok felsorolta előtte azon körülményeket, melyek gyanúját megerősítik, nagy restelkedés között maga is beismerte, hogy csak kóholta a betörést, még pedig azon okból, hogy ily módon hitelezőit elnézésre bírja.

A lopási eset ezzel természetesen tárgyaltanná vált és az őrsparancsnok nyugodtan térhetett vissza állomáshelyére az örvendetes tudattal, hogy a község lakosaiiban nem csalatkozott és jó hírnevükön nem esett csorba.

De ez az eredményt csakis az alapos és körültekintő helyszíni szemlének köszönheti. Felületes eljárás mellett nyomozhatott volna vaktában és az eredmény csak az lett volna, hogy a kiderítetlen bűncselekmények egy újabb esettel szaporodtak volna.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Az aranytermelésről.

Évről-évre több és több aranyat termelnek a földön. És nem csak azért, mert esztendőről-esztendőre mindig kevesebb és kevesebb lesz a föld még át nem kutatott s így meg nem művelt része, hanem azért is, mert az aranyank az érczkőzetből való kiválasztását nap-nap után jobban és jobban tökéletesítik s így mindig kisebb és kisebb mennyiségű arany véss el. Továbbá mindig több és több ember kutat az arany után s ma már

száz- és százazekre rüg az aranyat kutató, hajhászós az aranyat már bányászó és tisztító emberek száma.

A mult esztendőben a föld aranytermésének az értéke 2000 millió korona volt. Ebből 590.883,870 korona értékűt az Egyesült-Államokban, 566.134,855 korona értékűt Afrikában, 429.853,895 korona értékűt Ausztráliában, 138.340,555 korona értékűt Európában, százhuszonkét millió 331,680 korona értékűt Ázsiában és 53.349,620 korona értékű aranyat Dél-Amerikában termeltek.

Érdekes, hogy egész az 1903-ik esztendeig Afrika termelte az összes földrészek között a legtöbb aranyat. Ma már Afrika a második helyre szorult. Az aranytermelés terén is, mint annyi másban, az Egyesült-Államok vezet.

Ha az aranytermelés történeti fejlődését vizsgáljuk, akkor azt látjuk, hogy a tizenkilencedik század első felében (1801—1850) a földön összesen 3935 millió korona értékű aranyat termeltek, míg a tizenkilencedik század második felében (1851—1900) az egész világon termelt aranyak az értéke 34,500 millió korona volt 1840—1850-ig átlag minden esztendőben 180 millió korona értékű aranyat bányásztak. 1849-ben a kaliforniai bányák fölfedezésével az arany évi termésének az értéke 660 millió koronára szökött föl s ez időtől kezdve az arany évi termésének az értéke évről-évre emelkedett. 1891-ben már 1000 millió korona értékű aranyat, 1899-ben 1500 millió korona értékűt, 1903-ban 1625 millió korona értékűt, 1905-ben 1875 millió korona értékű aranyat termeltek az egész földön.

A mult esztendőben az Egyesült-Államokban a legtöbb aranyat, 127.885,000 korona értékűt, Kolorádo állam termelte. Kalifornia 95.000,000 és Nevada 50.000,000 korona értékű aranyat termelt.

Ma már az egész világon kutatnak az arany után. És nem is ok nélkül. Ha tudjuk, hogy egy font aranyak az értéke körülbelül 5000 korona, akkor megértjük és tán méltányolni is tudjuk azt a mohó kapzsiságot, mellyel az emberiség keresi, hajhászja ezt a ragyogó sárga fémet.

Mikor 1849-ben hire terjedt, hogy Kaliforniában néhány szerencés ember aranyezőkre bukkant, a nép a föld minden részéből aranyért tödült Kaliforniába. Az Egyesült-Államokban Kalifornián kívül még Nevadában, Mexikóban és az állam nyugoti részében bányásznak aranyat. Dél-Afrika hosszu ideig a világ első aranytermő vidéke volt. Ma ugyan, mint már meg is jegyeztük, az aranytermelés terén a második helyre szorult, ez azonban még nem jelenti azt, hogy aranytermése csökkent volna. Dél-Afrika aranybányái még koránt sincsenek kiskánzva. Valójában csak most fognak a bányák szakszerű, modern eszközökkel való kiműveléséhez. Afrika közpörs részein, a homokban s a puha közetekben és a gyökös gózi mocsarak között is számtalan gazdag aranyérre bukkantak csak nem régen is és bizonyos, hogy még nagyon sok a fölfedezetlen aranytermők száma. A baj Afrikában csak az, hogy az aranykutatóknak tenger veszedelemmel kell megküzdeniök s így a munka csak lassan halad előre. Afrikában az aranykeresök legnagyobb ellenségei a benszülöttek és a vadállatok, meg az éghajlat, mely bizony alaposan megzavadi az arany után kutató emberek számát.

Ausztráliában 1850 óta bányásszák az aranyat, mint a kimutatásból látjuk, nagyon szép eredménnyel. Ázsiában a legújabbban Sven Hedin, a bátor svéd utazó talált gazdag aranytermőkre, míg Kanadában Toms Town körül kutatnak arany után s lehet, hogy már a legköze-

lebbi időben hirt adhatnak arról, hogy találtak is. Szibéria aranybányáiról nagyon keveset tudunk. S a mit tudunk, az se nagyon vigasztaló az aranykeresőkre. Szibériában az aranyásó férfiak a legjobb viszonyok közt se kereshetnek meg 20 koronánál többet hetenként s a nők keresete átlag 10 korona. Itt a viszonyok egészen mások, mint a föld egyéb részein. Szibériában engedelem nélkül nem szabad arany után kutatni. S ha kapnak is engedelmet az arany után kutatók, abban sincs valami nagy köszönet, mert minden talált ounce aranyért 53 koronát kell a föld tulajdonosának fizetni és ugyancsak 50 koronát fizetnek az aranykutatók az aranyérezőrlő használatáért. Súlyosbítja az arany után kutatók helyzetét még az is, hogy csak addig áshatnak, míg vizet nem érnek. A vizen alul talált arany teljes értékében a föld tulajdonosáé. A szibériai arany bányák sorsán nagyot lendített a transz-szibériai vasut kiépítése. A mióta a vasutat megnyitották, sok-sok ezer ember, férfi és nő vegyest, kutat az arany után s a bányák kiaknázására nagyobb gondot fordít az orosz kormány is. Oroszországnak különben az Ural hegyességben is vannak gazdag, jól művelt aranybányái, az aranyások sorsa azonban itt se különb, mint Szibériában.

Az emberirtó.

(Képekkel.)

A bort, sört és pálinkát, minthogy kivétel nélkül be-szesz tartalmuak, közös nével *szesz* *italoknak* nevezzük.

A szesz

A szesz

Amaz egyletekben, melyeknek mértékletesen ivók lehetnek tagjai, ezer tagra 21 haláleset esik; míg olyan egyletekben, melyek csak nem ivókat vesznek fel, csupán 13 haláleset juthat átlag ezer tagra. A porosz kórházak statisztikája még világosabban beszél. 1878—79-ben az összes kórházi betegek közül 10% halt meg, az iszásokok közt 19%. A tüdőgyulladásban szenvedő iszásokosok 53%-a pusztult el, pedig a tüdőgyulladás átlagos száma csak 18% volt. A tifuszbeteg

Természetes tehát, hogy az ú. n. gondzők, bár kisebb mennyiségben valamely életműködést változtatólag gyógyító szerként, látszólag a gondoktól való megkönnyebbülés jótékony érzetét keltve hatnak, huzamos ideig, vagy nagyobb mennyiségben véve, formális mérgezési tüneteket idéznek elő.

A gondzók legfőlegesebb tagja az emberirtő *pálinka*. A pálinka száz meg százezer ember, család, néposztály megromlásának előidézője; nemcsak emberirtő, de a népjellemet is átalakító mérge, valóságos isten ostora.

Hazánkban már a tizenötödik század előtt kezdték inni a pálinkát. Azóta használata rendkívül fokozódott. 1882-ben csak Budapesten 57,062 hektoliter volt a szeszfogyasztás. Évenként egy-egy emberre 6 liter, Németországban 5, Oroszországban 10, sőt egyes éveken 20 liter pálinka esik.

Pálinkamennyiség, mit egy pálinkaív egy esztendő alatt elfogyaszt.

való élés következtében a test satnya és erőtlen lesz, munkában nem kitartó; ha pedig járványos betegség lép fel, a nép nagy része annak áldozatul esik. A pálinkaívás az ember életét még mérsékelten használva is szembetűnően megrövidíti. A pálinka nemcsak megöli az embert, hanem mielőtt megölné, le is aljasítja. A bűnügyi statisztikának elremitő adatokat szolgáltat a koresma, e nagy népvészthely. A súlyos testi sértések, emberölések 90%-a korcsmai verekedésből származik.

Mennyi búzát lehetne venni azon a pénzen, mit egy iszákos ember italra évenként kiad.

1892/3. évről eredő kimutatások szerint elfogyott Magyarországon mintegy 993,627 hektoliter abszolút szesz; ez pedig 17,349,398 lélekszámot véve fel, fejenként 5-7 liter évi szeszfogyasztást jelent; Ausztriában a szeszfogyasztás azon évben 1,037,080 hektoliterre tehető, mi 22,795,413 lélekszám mellett fejenként csak 4-3 liter szeszfogyasztást igazol; a pálinkaívás hajlandósága nálunk tehát nagyobb, mint Ausztriában.

Oroszországban évenként átlag 100,000 ember pusztul el pálinkaívás következtében; Németországban 45,000. Észak felé, miután a bor fogy, nő a pálinka-fogyasztása s ott van hazája a hülyeségnek, ott nyomorultak és egészségtelen testalkatúak az emberek. A pálinkával

Különösen romboló a hatása a szervezetre a mérges kozmaolajat tartalmazó szeszből készült pálinkának. Az ilyen pálinkát burgonyából vagy gabonaneműekből (rozsból) való szeszből csinálják, mely nincsen eléggé finomítva.

Tapasztalat igazolja, hogy az iszákosság okozta elmebetegségek egyenes arányban állanak a kozmaolajat bőven tartalmazó pálinka fogyasztásával. A pálinkának pusztító hatását első sorban a kozmaolaj okozza; az iszákosok rettenetes baját: a reszkető örgöngetést (delirium tremens) is leginkább a kozmaolaj idézi elő. Ez a könnyen halálössé válható betegség reszketéssel, álmatlansággal és érzéki káprázatokkal járó elmebaj. Az

ilyen őrzőgő patkányokat, bogarakat lát, melyek őt bántják, rendőrökkel küzd. Ha feleje közeledünk, könyörög, hogy ne öljük meg; enni, inni nem akar, attól felve, hogy megmérgezik (Csapodi). A reszkető őrzőgő minden olyan alkalommal kitör, valahányszor valami szokatlan dolog, p. o. operálás történik a betegben.

Rendesen azt hiszik, hogy csak a felnőttek hódolnak a pálinkaivás démonjának s hogy csak ők viselik e rút szenvedélynek borzasztó következeit. Megezőfolja e közhiédelmet dr. Madden Moore Tamás ír orvos, ki a British Medical Association egyik ülésén, felolvasásában szomorú képét tárta fel annak a pusztításnak, melyet a gyermekek közt tesz az alkoholizmus. Meglepő példákat sorolt fel saját tapasztalataiból. Kórházban egy nyolcz éves kis fiút ápolt, ki delirium tremensben szenvedett s egy másik épp ily korú gyermeket, a kinek alkoholikus vérméregzés és általános erőhanyaglás fenyegette fiatal életét.

Ismert egy leánykát, a ki nem volt még hat éves sem s máris mértéktelenül élvezte a szeszis italokat. Nem egyszer gyógyított olyan sérüléseket, melyeket ittas állapotokban szereztek fiatal gyermekek. Azt a szomorú képét, melyet dr. Madden mutatott meg, borzasztóbbá tette néhány vonással dr. Barlow.

Elbeszélte, hogy az alsóbbrendű nép körében rendes szokás az, hogy a gyermekeket, sőt még a csecsemőket is pálinkával itatják. A gyermekek alkoholizmusa azonban többnyire öröklött predispozíció alul. Különösen végzetes a gyermeke, ha az anya lett rabjává a pálinkaivásnak; végzetes, mert egyfelől az iszákos szülék ivadékának egészsége és életereje csökken, másfelől, mert az iszákosság öröklődik.

Vannak a magasabb körökben is olyan asszonyok, kik rendesen megújuló bántalmaikat alkohollal enyhítetik. A pálinkaivó asszonyok tulnyomó kontingensét azonban az alsóbb néposztályok szolgáltatják. Leginkább testi nyomorúság adja kezükbe a pálinkás üveget, hogy meggyengült erejüket némiképp helyreállítsák; az alkohol it csak az ostor szerepét játssa, mely arra kényszeríti a lovat, hogy végős megerőltetésre összeszedje erejét, hogy azután teljesen összeroskadjon; s fizikai és morális elfajulás is sok embert hajt az alkoholisták táborába.

Egy francia ujság *A megmérgezett ország* czimmel ír cikket a zöld italról. A megmérgezett ország Franciaország, a zöld ital az abszint. Esztendők óta küzdenek cikkekkel, fölolvassalokkal, röpiratokkal e rettenetes erejű ital ellen, teljesen eredménytelenül. Mert míg a hivatalos statisztika szerint az 1885-től 1892-ig terjedő hét esztendő alatt az abszintfogyasztás Franciaországban 85,000 hektoliterrel emelkedett, 1892-től 1886-ig, tehát négy esztendő alatt ez az emelkedés megduplázódott. Mennyi abszintet gyártanak Franciaországban, azt teljes bizonyossággal megállapítani nem lehet, de eleget mond az is, hogy míg négy esztendővel ezelőtt Svájból 130,000 hektolitert vittek Francia-

országba, tavaly ez az import 180,000 hektoliter volt. Veszedelmesebb ital az abszintnél nincs. Részeg sobase lesz tőle az ember. A ki először issza, csodálatos elevenséget érez. Vére frissen pezseg, elméje fűrgőn működik. Könnyű lesz és vidám. Így ejti meg a zöld ital az embert. A ki megkóstolta — újra kívánja.

Dujardin-Beaumetre egészségi tekintetben a kozmalojattartalom szerint a különböző pálinkákat a következőképpen osztályozza: 1. a borból készült pálinka (cognac); 2. körtvepálinka; 3. alma- és törkölypálinka; 4. répapálinka; 5. rozspálinka; 6. répa-melassepálinka; 7. burgonyapálinka.

A pálinka átlag 40—50% borszeszt tartalmaz; az a pálinka, a melyet gabona- vagy burgonyaszeszből készítenek, ezenfelül még az idegeket tulságosan izgató, a gyomrot maró kozmalojait is tartalmaz. («Univerum.»)

HIREK.

Rablógyilkosságok. Julius 12-én éjjel a *csongrádi* keresztény gőzmalom részvénytársaság tulajdonát képező és a gőzmalom udvarán levő iroda ajtaját — eddig ismeretlen tettesek — feltörték, s miután az őket valószínűleg gonosz munkájukban megzavarni szándékozó Szántay Sándor éjjeli őrt agyonverték és a közeli árpavetésbe elhurcolták, az irodában volt két Wertheim-szekrény közül az egyiket ott helyben feltörték s abból 2692 korona 9 fillért zsákmányoltak, a másikat pedig egy a malom udvarán előtalált kézi kocsira téve a malom mellett elterülő szántóföldre vitték és ott törték fel. Ebből azonban, minthogy pénzt nem tartalmazott, nem lophattak el semmit. A tettesek e vakmerő gaztett végrehajtása után ismeretlen irányban elmenekültek. — Vakmerőségében és borzalmaiban egyaránt sokkal nagyobb arányu azonban az alább leirt eset, a mely a régi rablótárgyalás borzalmas eseményeire emlékeztet beünkelt. Az eset a következő: Julius 19-én este $\frac{1}{2}$ 10—10 óra között a pestmegyei *Alsódánospusztán* Szarvas István utszéli csárdásgazdát, annak nejét, szül. Vrana Juliannát és leányát, Teréz ut valamint az ott vendégségben volt Tabányi Pál, dánospusztai lakost ismeretlen tettesek kézsúrással, fejszeesapásokkal és botütésekkel vadállatias kegyetlenséggel meggyilkolták, meg nem határozható mennyiségű pénzt és egyéb tárgyakat elraboltak, a csárda zsupfedelét pedig az áldozatokra rágyújtották és azután elmenekültek. A csendőrség által a helyszínen eszközölt megállapítások szerint a tettesek legalább is nyolczan lehetnek, kik közül öt betért a csárdába, három pedig a véres munka befejeztéig őrt állott. A gyanu ez ideig kőbor cigányokra irányul, kik Lajosmizse felől jöttek és a gyilkosság elkövetése után Kecskemét felől elmenekültek. A valóban megrendítő eset nyomozását, 16 csendőrrel Navratil László járőr-mester, monori járőraparancsnok vezeti.

Ellenszegülések. Julius 13-án délután négy óraker, Osztiasszonyfa vasmegeyi községben, Gazi Imre csendőr

cz. őrsvezető, szolgálatteljesítés közben, Szilva György ottani lakos ellenszégülével szemben kardját használta és azt súlyosan megsebesítette. Gomboson pedig, július 17-én a garai őrs járőre egy Buza nevű, veszélyes gonosztevő cigány ellen löfégyvert használt és azt, ugyancsak súlyosan megsebesítette.

Az agitátor. Pálffy István csendőrszervező, székesfehérvári segéd-tisztai segédmunkás, «Az agitátor» című alatt költői elbeszélést írt, melyet azon kéréssel küldött be hozzánk, hogy azt a csendőrszolgálat figyelmébe ajánljuk. Ennek a kérésnek annál is inkább eleget teszünk, mert a bajtársak támogatása bizonyára buzditólag fog hatni a szerző további tevékenységére. A csinosan kiállított kemény kötésű könyvecske ára 60 fillér és a szerzőnél rendelhető meg.

Megtámadott járőr. Gyöngyösön, a hol különben az idén már többször előfordult hasonló eset — július 15-én este 1/4 11 órakor Szávuj Mózes és Varga Sándor csendőrök-ből állott járőrt szolgálati ténykedése közben Farkas Morvai Pál ottani lakos megtámadta és Szávuj csendőrt megverte. Varga csendőr járőrtársa támadója ellen egy szuronydöfést intézett és azt halálosan megsebesítette. Sérült a kórházba szállítása közben meghalt.

Sztrájk. Zsolnán július 20-án 1000 ipari munkás sztrájkba lépett. A rend fenntartása — a sztrájkolók nagy számára való tekintettel — Takácsy Dező hadapród-tiszthelyettes vezénylete alatt, 44 főnyi legénység összpontosított.

KÜLÖNFÉLÉK.

A papagály. A papagály halló- és beszélszervei legfőképp azért érdekelnek bennünket, mert az összes állatok között ez az egyedüli, a mely az emberi nyelvet utánozni képes. Ez érdekes dologra vonatkozó olyan kutatások eddig még nem történtek, melyektől elvárhatnánk annak precíz kimutatását, vajjon milyen anatómiai elemek kívánatnak hát meg a beszélszervek lényegéhez. A bajor tudományos akadémia végre megbizta dr. Denker erlangen-i egyetemi tanárt, hogy vizsgálja meg alaposan a papagály halló- és beszélszerveit. A híres tanár odanyilatkozik, hogy miután a papagály füle nem mutat nagyobb eltérést a többi madarakéhoz képest, beszélszervei inkább a nyelvnek tulajdonítható, a mely sokkal fejlettebb és szélesebb, mint a többi madaré. Nagy előnye még a papagálynak az is, hogy szájujre olyan mély és széles, hogy úgy a magán-, mint mássalhangzókat könnyen kiejtheti.

Kék kenyér. Most már nemcsak fehér és fekete kenyérről beszélhetünk, hanem kékről is. Az orosz-japán háborúban szereplő kaukázusi katonák nagy gyönyörrel mutogatták a többi európai katonáknak az ő sajátos kékszíni kenyerüket, melyeket hazájukból emlékül elhoztak a hosszú útra. Ezt a nagy ritkaságot csodálkozva nézték a főtisztek is és egyet a moszkvai egye-

temnek elküldötték. Hosszú kutatás után kitudt, hogy az illető kenyeret a Cephalaria Syriaca nevű növény magvaiból készítik a kaukázusi vidék lakói. A maglisztjéből nem lehet kenyeret gyúrni, hanem keverni kell búza liszttel, még pedig ha egy marék cephalarialisztet tesznek egy szakajtóba buzaliszttal, akkor kissé kekes lesz a kenyér, ha két marékkal, akkor olyan lesz, mint a kékítóvíz színe. A kaukázusi nép a kek kenyert ünnepek alatt fogyasztja el s többre becsüli, mint a fehér kalácsot. A cephalariamagban sok fehérje van, körülbelül 16 százalék, de kesernyős ízű. A kék színt, mikép ezt Kupczis vegyész megállapította, a buzaliszttal való keveredes folytán nyeri. Az erjesztés hozza létre a szép kék színt. Miután a mag nem mérges, azért a cephalarialiszt használata megvan engedve. A kék kenyér külseje barnás, csupán a bele szép kék színű.

Eloppott ház. Az ellopott Rottenbiller-utcai kövezet, és szintén elemelt gellérthegyi ház példája úgy látszik Amerikában is hódít. New-Yorkban egy serfőző társaságnak volt egy régi rozoga háza. A mult héten eladta a házat egy vevőnek, a ki az épületet le akarta bontani és a lakókat, a kik amugy is alig fizették a házbért, egyszerűen kilakoltatta. Ezek a lakók e miatt bosszút forraltak. A legközelebbi éjjel megjelentek a ház előtt egész sereg kőműves-szerszámmal és az éj csendes óráiban lebontották a házat. A mikor az új tulajdonos másnap reggel meg akarta tekinteni a házat, már csakis a hült helyére akadt.

A telefonról. Egy amerikai újság beszámol arról, minő czelokra használják Amerikában máris a telefont. Amerika katolikus papsága annak a kérdésnek eldöntésén fáradozik ez idő szerint, vajjon megengedhető-e, hogy kivételes esetekben, ha például a hívó betegség vagy egyéb igen komoly okoknál fogva paphoz nem mehet, gyónása telefonon hallgatassék meg. Hívó jár, hogy a pápa sem vonakodnék beleegyezését megadni ehhez az újításhoz.

A sörivő mennyi sört fogyaszt el egy estendő alatt?

A Kansas állambeli Downs városkában a műveltség terjesztésének eszköze lett a telefon. Számos városi polgár és környékbeli lakos csak azért fizet elő a telefonra, hogy fiait érintkezésbe léphessenek nagy könyvtárakkal és nehezen hozzáférhető könyvek vagy kéziratok tartalmának foglalatát tollba mondathassák a könyvtárosokkal. Az igazságszolgáltatás terén is mind nagyobb szerepe fog jutni a telefonnak. Egyik chicagói bíróság előtt nagy pör folyt. Már-már a perbeszédekbe került a sor, a mikor kiderült, hogy a vád a legfontosabb tanut elfelejtette megidézni. Minthogy az ügy felette sürgős volt, telefonhoz szólították a szomszéd városban lakó tanut, telefonon kihallgatták és telefonon megeskették vallomására. Még érdekesebb az a jogi eset, a mely ez év januáriusában fog lalkoztatta a marylandi felelbbviteli törvényszéket. Sharp bíró épen akkor utazott el, a mikor egy igen fontos és sürgős ügyben kellett volna következő nap itélkeznie. Telefonon visszahívták New-Yorkból. Sharp azonban kijelentette, hogy elintézi ő az ügyet New-Yorkból is. Úgy is lőn. Sorra kihallgatta telefonon a tanukat, meghallgatta az ügyvédek védőbeszédeit, azután kimondta az ítéletet. Még csak meg sem felebbzték.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

Hegyvidéki öreg csendőr. Ha nem bírja tovább a szolgálat terheit, nem kell, csak beteg jelentkeznie. A többit majd elintézik hivatalból. A nyugilleték összege attól függ, hogy 21 évi szolgálati ideje megszakítás nélküli-e és hogy jelenleg mennyi a szolgálati pótdíja. Ezek alapján a Zsebkönyv 310. és 311. oldalán levő táblázatból könnyen megállapíthatja járandóságát.

G. M. őrsvezető. Az «Ellátási vállalat» most is fennáll és rendeléseket elfogad.

T. S. Sarkad. Az ilyen tárgyak portomentesen küldetnek ki az őrsökre, kivéve, ha a szállítás a csendőr hibájából vált szükségessé.

Vilányi őrs. A holtá nyilvánítási eljárás két megindítani. Ha esetleg az eddig eltelt idő rövidsége miatt nem sikerült, úgy a házasság felbontását kell kérelmeznie. Csak így mehet a nő újból férjhez. Forduljanak ügyvédhez.

Kiváncsi. Ez idő szerint szó sem lehet ilyesmiről. Hiszen csak nemrég lett fölemelve s mielőtt újból emeltetnék, a sokkal lényegesebb nyugdíjkérdés vár megoldásra.

G. csendőr. Az őrsrel kell erre nézve méltányos megállapodást keresni, mely mindkét fél érdekeit kielégíti.

D. D. es. cz. őrsvezető. Mindenkor változtathatja állását, ha kinevezik.

Sz. S. cz. őrmester. Az egyházi adót, ha követelik, köteles megfizetni.

B. M. őrsvezető. Névtelen levelekre nem válaszolunk.

Sz. J. Az a helytelen, hogy ön ilyen kérdéssel fordul hozzánk. Ilyen csekélységek végett csak az elégedetlenkedik előjárójával szemben, a kiből épen az ön által hangoztatott «közzellem» hiányzik, de az előjáró iránt tartozó tiszteletről is igen ferde fogalmai vannak.

P. őrmester. Annak idején helyesbítettük. Ha a nevük a megfjók között nem lett közölve, akkor a megfjéseket tartalmazó levellet vagy a határidő után, vagy egyáltalában nem kapuk meg.

HIVATALOS RÉSZ

Szakaszáthelyezés.

A zsolnai szakasz folyó évi július hó 1-vel Tren-
csénbe áthelyeztetvén, ott ugyanaz nappal működését
«Trencsényi 2. szakasz» elnevezéssel megkezdette.

Legénységi alosztályok felállítására és áthelyezése.

az I. sz. csendőrkerületben:

A kolozsvári szárnynál Kolozs megye területén a mócsi járáshoz tartozó Magyarfráta községben felállított új őrs folyó évi június hó 17-én és a dési szárnynál Szolnok-Doboka vármegye területén a bethleni járáshoz tartozó Felsőilosa községben felállított új őrs folyó évi június hó 6-án működését megkezdette.

A Beszterce-Naszód vármegye területén levő és a dési szárny besztercei szakaszához tartozó petrillerosui nyári őrs folyó évi június hó 20-án, a m. kir. belügyminiszter úr folyó évi 68623/V. b. sz. rendelete alapján Alsómarosváradjára helyezettét át;

a VI. sz. csendőrkerületben:

A székesfehérvári szárny területén Zámoly községben (Fejér megye, székesfehérvári járás) egy őrmester és négy csendőr, összesen öt fővel rendszeresített, új őrs szolgálati működését folyó évi július hó 8-án megkezdette.

A győri szárny területén Veszprém megyében fekvő *almádi-i furdón* két főből álló különítmény állítottott fel és szolgálati működését folyó évi július hó 1-én megkezdette.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb kézirat.

Ő császári és apostoli királyi Felsege folyó évi jun.
hó 29-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Csordás Ferencz, III. sz.

Kiefer Péter, II. sz.

Fazekas Lajos, V. sz. és

Kardos Géza János, VII. sz. csendőrkerületbeli járó-
őrmentereknek, hosszú és kötelelességű szolgálataikért
a koronás ezüst érdemkeresztet legkegyelmesebben adomá-
nyozni méltóztatott.

Okirattal megdicsértettek:

a m. kir. honvédelmi miniszter ur részéről:

Preidt Gábor III. sz. csendőrkerületbeli hadnagy-
számúvó a m. kir. belügyminiszterium számvevőségénél,
huzamos időn át kifejtett kiváló szorgalmáért és ered-
ménydus működéséért.

Lukács Tivadar, VI. sz. csendőrkerületbeli törzsőr-
mester, hosszú csendőrségi szolgálata alatt tanúsított
kiváló szorgalmáért és kifügástan magaviseleteért.

az I. sz. csendőrkerületi parancsnokság részéről:

Dullay Sándor őrmester, *Hegedűs István* cz. őrsvezető, a zilahi szárny állományából; *Varga József* cz. őrmester, *Bába János* őrsvezető, *Glógor György* és *Gecse Imre* csendőrök, a dési szárny állományából; *László Lőrincz* és *Orbán György* csendőrök, a marosvásárhelyi szárny állományából; *Barta János* cz. őrsvezető, a kolozsvári szárny állományából és *Hegedűs József* cz. őrmester, a VIII. sz. csendőrkerület állományából egy 16 főből álló betörő bünszövetkezet által az ország különböző helyein véghezvitt tizennégy rendbeli nagyobb szabású betöréses lopás felderítése és a tettesek kére kerítése körül kifejtett dicséretes működésükért.

Tamás László cz. őrmester, ispánmezői őrsparancsnok, az 1907. évi április hó 13-án Ispánmező községben előfordult tüzeset alkalmával a tűzoltás és vagyonmentés körül kifejtett dicséretes tevékenységeért;

a VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság részéről:

Horváth József I. járásőrmester, a közbiztonsági szolgálat terén hosszabb időn át kifejtett kötelességű és eredményes működéseért, a honvédelmi miniszter ur f. évi június hó 18-án kelt 73263/16. számú rendelete folytán.

Vitnyédy István törzsrőmester szárnyszámvivő, irodai alkalmazásában hosszabb időn át tanusított lankadatlan szorgalmas, buzgó tevékenysége, jól használhatósága, teendőinek lelkiismeretes teljesítése és kifogástalan magaviseletéért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

az I. sz. csendőrkerület parancsnokság által:

Pál István I. csendőr cz. őrsvezető, *László Gergely* és *Biró József* csendőrök, az 1907. évi április hó 13-án Ispánmező községben előfordult tüzeset alkalmával a tűzoltás és vagyonmentés körül kifejtett dicséretes tevékenységükért;

Dullay Sándor őrmester, *Szalai József* cz. őrsvezető, *Loránt József* és *Bollik Ferencz* csendőrök, a Szamosnagyoroszló községben 1907. évi május hó 20-án előfordult tüzeset alkalmával a tűzoltás és vagyonmentés körül kifejtett dicséretes tevékenységükért;

a VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság részéről:

Szakács József őrsvezető, csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén és irodai alkalmazásában tanusított szorgalmas, buzgó és eredményes tevékenységeért.

Előléptettek:

1907. július hó 16-ával:

az I. sz. csendőrkerület állományában:

Szabó Mihály, *Boros Miklós*, *Arros Sándor*, *Bogyó Antal*, *Magyarai András*, *Székhely László*, *Rebreán Péter*, *Szakács József* őrsvezetők, *címzetes őrmesterek*ké.

Áthelyeztetett:

1907. évi július hó 1-vel:

Székhely Sándor, a m. kir. belügyminiszterium számvevőséghely tartósan vezényelve volt III. sz. csendőrkerületbeli törzsrőmester, a II. számú csendőrkerület állományába.

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

Albert János I. sz. csendőrkerületbeli cz. őrmester, 1907. évi július hó 11-én és *Demeter Imre*, volt II. sz. csendőrkerületbeli cz. őrmester, a II. osztályú katonai szolgálati jellel.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

1907. július hó 16. ával:

Kengyel József debreczeni, *Kocsis Imre* nyiregyháza, *Léhnér Imre*, *Rácz Sándor*, *Zsivos János*, *Varga János*, *Vén János*, *Szelezsán Demeter*, *Majzik Sándor* nagyvárad, *Főző Sándor*, *Háló Imre*, *Dormány Sándor*, *Kiss István*, *Árgyeltán Demeter*, *R. Tóth Mihály* bélyesi, *Doszpod Mihály*, *Dancsó György*, *Mojszi József* és *Kovács Mihály* VIII. sz. csendőrkerületbeli csendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

Pesti Ferencz debreczeni szárnybeli őrmesternek, mivel a 18/745. számú szolgálati lovat hat éven túl megszakítás nélkül lovagolja, a hatodik év után illetékes egy darab,

Gérny József ugyanezen szárnybeli cz. őrsvezetőnek, mivel a 33/563. számú szolgálati lovat négy éven túl megszakítás nélkül lovagolja, a negyedik év után illetékes egy darab, továbbá

Mátyás Albert ugyanezen szárnybeli csendőrnek, mivel a 55/908. sz. szolgálati lovat négy éven túl megszakítás nélkül lovagolja, a negyedik év után illetékes egy darab, s végül

Misei Pál ugyanezen szárnybeli csendőrnek, mivel a 10/560. számú szolgálati lovat három éven túl megszakítás nélkül lovagolja, az első három évre illetékes három darab 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíj folyósítottatott.

Házasságra léptek:

Pusztai Lajos II. sz. csendőrkerületbeli őrsvezető, *Kontró Piroskával*, 1907. július hó 1-én M. Bánhegyesen.

PÁLYÁZATOK.

Egy hivataloszolgai állás a kunszentmártoni járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Ruháilletmény 100 korona, vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban.

Kérvények a szolnoki törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 18-ig.

Egy irnoki állás a bozovici járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Gépirásban jártasság. Kérvények a karánsebesi törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 11-ig.

Egy irnoki állás Vasvármegyénél. Kezdő fizetés 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Hat havi próbaszolgálat. Vasvármegye főispánjához címzett kérvények Vasvármegye alispánjához 1907. évi augusztus hó 11-ig.

Egy hivatalozgái állás a brassó esetleg más járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. Ruhailletmény 100 korona, vagy természetben ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Német és román nyelv. Kérvények a brassói törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 7-ig.

Egy hivatalozgái állás a dunaföldvári járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a szekszárdi törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 18-ig.

Egy irnoki állás a kecskeméti törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Írógépkészítésben jártasság. Három havi próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a kecskeméti törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 17-ig.

Egy hivatalozgái állás a mohácsi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 100 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a pécsi törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 15-ig.

Debreczen szabad királyi város törvényhatóságánál az 1907. év második felében előreláthatólag

két gyaloghajdu,
két lovasrendőri,
tiz gyalogrendőri,
két mezőrendőri és
négy erdőőri állás fog megüresedni.

A gyaloghajdu állás 480 korona évi fizetéssel, 80 korona lakkbérrel; a lovasrendőri állás 900 korona évi fizetéssel, 80 korona lakkbérrel; a gyalogrendőri állás 600 korona évi fizetéssel, 80 K lakkbérrel; a mezőrendőri állás 600 korona évi fizetéssel és 80 korona lakkbérrel és az erdőőri állás 500 korona évi fizetéssel van egybekötve.

Azonkívül ezen állások viselői téli és nyári egyenruhával is ellátatnak.

A mezőrendőrök kötelesek egy lovat saját költségükön beszerezni és tartani.

Az erdővédek szintén kötelesek egy lovat tartani, de fizetésükön felül még természetben lakást is élveznek

és négy katasztrális hold földet is kapnak használatra, Kérvények Debreczen polgármesteréhez 1907. évi decz hó 31-ig.

Varasd város előjáróságánál előreláthatólag öt rendőri állás lesz betöltendő. Fizetés főrendőrnél 860 korona. I. osztályú rendőrnél 760 korona. II. osztályú rendőrnél 680 korona. 25 évi szolgálat alatt 36—288 koronáig emelkedő nyugdíjba számítandó pótlék. Próba-rendőrök 1 korona 60 fillér napidíjat kapnak. Természetbeni ruházat, fegyverzet, lakás és mellékletmenyek. Végeztetés a felévi próbaszolgálat után teendő vizsga eredményétől függ. Három évi szolgálati kötelezettség. Erős testalkat, tekintélyes külső, ügyes magaviselet. Minimalis testmagasság 1'65 m. Horvát nyelv szóban és írásban. Számolás. Írásbeli jelentések fogalmazásában való jártasság Magyar és német nyelv tudása és nötlenség előnyt nyújt. Kérvények Varasd városához 1907. évi december hó 31-ig.

Négy hivatalozgái állás a magyar államvasutaknál, még pedig 3 az igazgatóságnál, 1 a szabadkai műhelyben. Fizetés 700 korona. Lakpénz 150—300 kor. Természetbeni ruházat Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a magyar államvasutak igazgatóságához 1907. évi augusztus hó 15-ig.

Egy hivatalozgái állás az egri járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Számolás. Kérvények az egri kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 14-ig.

Egy hivatalozgái állás a krasznai járásban. Fizetés 600 korona. Lakpénz 160 korona. Természetbeni ruházat Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Szilágy vármegye alispánjához 1907. évi augusztus hó 10-ig.

Egy hivatalozgái állás a varannói adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruhailletmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi ideiglenes alkalmazás. Kérvények a Sátoraljaújhegyi pénzügyigazgatósághoz 1907. évi aug. hó 10-ig.

Egy irnoki állás a debreczeni ítélőtáblánál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a debreczeni ítélőtábla elnökéhez 1907. évi augusztus hó 2-ig.

Egy irnoki állás az oklándi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a székelyudvarhelyi törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 3-ig.

Egy irnoki állás a székelyudvarhelyi törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz pótlékkal 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a székelyudvarhelyi törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 3-ig.